

Research of the State of Insurance Pension Coverage and Support Services for the Elderly in the World

Reza Kiani*

¹ National Population Research Institute, Tehran, Iran

*Corresponding Author: Reza Kiani, Assistant Professor, Iran Population Research Institute, Tehran, Iran. Email: rezakiani@psri.ac.ir

Received: August 30, 2021

Revised: October 25, 2021

Accepted: November 17, 2021

Online Published: December 20, 2021

Abstract

Introduction: The status of coverage of pension funds and institutions for the support of the elderly, which is effective in promoting the health and social welfare of the elderly, their families and society as a whole, is one of the important issues in geriatrics. The desirable and effective benefit of this coverage for citizens is one of the characteristics of an advanced society and the birth of extensive changes in the development system of the countries. The purpose of this study is to identify the status of insurance pension coverage and support services for the elderly in different regions of the world in order to identify and compare the regions with the highest and lowest levels of this coverage.

Methods: The present study is a review study. The required statistics and information have been obtained through library and documentary methods and with reference to the statistical reports of the International Labor Organization and the World Social Security Union.

Results: The highest rate of coverage in 2019 was in North America with 100% coverage and the lowest was in sub-Saharan Africa with 22.7% of insurance coverage and support for the elderly.

Conclusion: The results show a significant increase in the status of insurance coverage and support for the elderly, especially in recent years. A condition that has been upgraded from a low level of coverage to a high level. However, insurance coverage and support for the elderly are not the same all over the world, and there are many differences.

Keywords: Old Age, Pension Funds, Support Institutions, Social Services

Citation:

Kiani R. Research of the state of insurance pension coverage and support services for the elderly in the world. Iran J Health Insur. 2021;5(3):181-6.

کندوکاوی در وضعیت پوشش مستمری بیمه‌ای و خدمات حمایتی سالمندان در جهان

رضا کیانی^{۱*}

^۱ مؤسسه تحقیقات جمعیت کشور، تهران، ایران

* نویسنده مسئول: رضا کیانی، استادیار، مؤسسه تحقیقات جمعیت کشور، تهران، ایران. پست الکترونیک: rezakiani@psri.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۶/۰۸

تاریخ تصحیح: ۱۴۰۰/۰۸/۰۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۸/۲۶

تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۰/۰۹/۲۹

چکیده

مقدمه: وضعیت پوشش‌های صندوق‌های بازنشستگی و نهادهای حمایتی از سالمندان که در ارتقای سلامت و سطح رفاه اجتماعی سالمندان، خانواده‌های آنان و کل جامعه تأثیرگذار است، یکی از موضوعات مهم در سالمندشناسی است. انتفاع مطلوب و اثر بخش از این پوشش برای شهروندان، از خصوصیات جامعه پیشرفته و مولود تحولات گسترده در نظام توسعه کشورها به حساب می‌آید. هدف از این مطالعه، شناخت از وضعیت پوشش مستمری بیمه‌ای و خدمات حمایتی برای سالمندان در مناطق مختلف جهان به منظور شناسایی و مقایسه مناطق با بیشترین و کمترین میزان این پوشش است.

روش بررسی: مطالعه حاضر از نوع مطالعات مروری است. آمار و اطلاعات مورد نیاز به روش کتابخانه‌ای و اسنادی و با رجوع به گزارشات آماری سازمان بین‌المللی کار و اتحادیه جهانی تأمین اجتماعی اخذ و گردآوری شده است.

یافته‌ها: بالاترین میزان این پوشش در سال ۲۰۱۹ در آمریکای شمالی با صددرصد پوشش و کمترین آن مربوط به جنوب صحرای آفریقا با ۲۲٫۷ درصد پوشش مستمری بیمه‌ای و حمایتی از سالمندان بوده است.

نتیجه‌گیری: نتایج نشان‌دهنده رشد چشمگیر وضعیت پوشش مستمری بیمه‌ای و حمایتی برای سالمندان به خصوص طی سال‌های اخیر است. وضعیتی که از سطح پایین پوشش، به سطح بالا ارتقا یافته است. با این وصف پوشش‌های بیمه‌ای و حمایتی از سالمندان در همه جهان به یک شکل نبوده و از این حیث تفاوت‌های بسیاری وجود دارد.

واژگان کلیدی: رفاه اجتماعی، سالمندی، صندوق‌های بازنشستگی، نهادهای حمایتی، خدمات اجتماعی

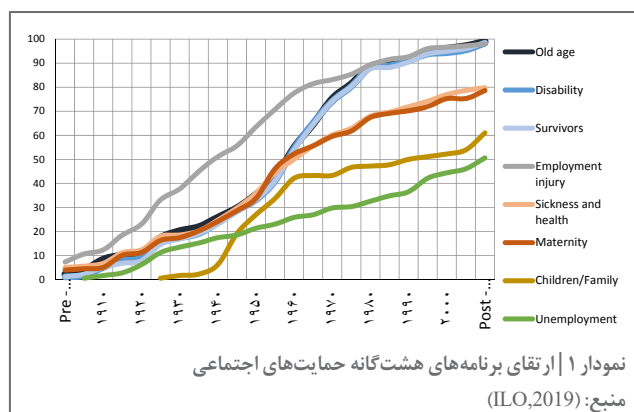
مقدمه

در جامعه است [۷]. یکی از محورهای مهمی که می‌تواند سطح رفاه را در بین سالمندان فزونی بخشد، وضعیت برقراری پوشش‌های بیمه‌ای و حمایتی سازمان‌های ارائه‌دهنده این پوشش از سالمندان است [۸]. شاید به دلیل همین اهمیت، اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی، سالخوردگی جمعیت را سومین چالش جهانی برای نظام‌های رفاه و تأمین اجتماعی ذکر می‌کند [۹]. در پرتو چنین دیدگاهی، تمامی دولت‌ها، به اتخاذ برنامه‌ها و سیاست‌های اجرایی که همزمان ارتقای خدمات رفاهی و پایداری تحمیلی بر سیستم‌های بازنشستگی و نهادهای حمایتی را در نظر می‌گیرند، نیازمنداند [۱۰]. هرچه چتر حمایتی [۱۱] این نظام افزایش یابد، فقر و نابرابری‌های اجتماعی کاهش یافته و سطح انسجام اجتماعی بالاتر می‌رود [۱۲]. این موضوع

در یک تعریف ساده سالمندی، به افزایش نسبت افراد سالمند در جمعیت گفته می‌شود [۱] که محصول گذار جمعیتی است [۲ و ۳]. این پدیده در زمانه ما، بایستگی و اعتبار دوچندان یافته به نحوی که از قرن بیست و یکم با عنوان قرن سالخوردگی جمعیت جهان نام می‌برند [۴]. از سوی دیگر موضوع سالمندی، مختص یک منطقه یا جغرافیای خاصی نیست. به عبارت دیگر، این موضوع تقریباً موضوعی جهانی است و اغلب کشورها با این رخداد مواجه شده یا در آینده نزدیک با آن تلاقی خواهند داشت [۵ و ۶]. اما آنچه افزون از موضوع سالخوردگی شدن جوامع حائز اعتبار و اهمیت است، پیامدهای ناشی از آن همچون وضعیت سلامت، معیشت و به طور خلاصه چگونگی رفاه سالمندان

بانک جهانی نیمی از جمعیت کشورهای با درآمد کم و متوسط جهان، در فقر زندگی می‌کنند و توسط دولت‌های خود به اندازه کافی حمایت نمی‌شوند [۱۵]. با وجود این، تغییرات عمده‌ای در این حوزه در جهان قابل مشاهده است. مطالعات تاریخی نشان می‌دهد از آغاز قرن بیستم پیشرفت‌های بسیاری در زمینه ارتقای پوشش تأمین اجتماعی و نظام رفاهی صورت پذیرفته است. به نحوی که در سال ۲۰۱۲ اکثر کشورها دارای نوعی از طرح‌های رفاهی و تأمین اجتماعی جامع و گسترده بوده‌اند [۱۵]. پوشش‌های بیمه‌ای و حمایتی در جهان ابتدا از پوشش حوادث ناشی از شغل آغاز شد، اما کمی بعد حوزه‌های بازنشستگی، از کارافتادگی و بازماندگی نیز به عنوان پوشش‌های دیگر حمایت و تأمین اجتماعی برای شهروندان در قالب وظایف تعریف شده دولت‌ها تثبیت شد. در روزگار ما با ترمیم میزان پوشش‌های رفاهی و اضافه شدن موضوعاتی چون مقرری ایام بیماری، بارداری و درمان، عائله‌مندی و بیکاری، سطح این پوشش‌ها ارتقای قابل توجهی یافته است. نمودار ۱ توسعه برنامه‌های حمایت اجتماعی ذکر شده، بر حسب قوانین ملی کشورها قبل از ۱۹۱۰ و بعد از ۲۰۰۰ را نشان می‌دهد:

با این وصف، هستند کشورهایی که بدون توجه به مسیر و روند جاری در اکثر کشورها، سطح پایینی از میزان پوشش‌های رفاهی را در نظر داشته و یا کلاً نسبت به آن بی‌اعتنا هستند. اگرچه در دهه ۹۰ میلادی وضعیت پوشش مستمری بیمه‌ای و حمایتی در سطح جهان در معدودی از کشورها وجود داشت، اما از آن زمان به بعد، در اکثر کشورها، به‌خصوص در آفریقای مرکزی، آسیای غربی و آسیای مرکزی، وضعیت پوشش‌های بیمه‌ای و حمایتی، رشد قابل توجهی یافته است. از مهم‌ترین گام‌های بین‌المللی در این زمینه که به الگویی پذیرفتنی تبدیل شده، توصیه‌نامه سازمان بین‌المللی کار در سال ۲۰۱۲ است که با تشریح کف حمایت‌های اجتماعی، اقدام مهمی در تحقق و

در قوانین هر کشور، بسته به وجوب و اقتضای درک مسئله و امکانات و شرایط اقتصادی و اجتماعی آن قابل مشاهده است. طی سال‌های اخیر با هدف حمایت از تأمین سطح معیشت و ارتقای رفاه اجتماعی به‌خصوص برای سالمندان نیازمند و در راستای توسعه نظام‌های رفاهی و تأمین اجتماعی، اقدامات گسترده‌ای به‌منظور پوشش‌های اجتماعی در سطح جهانی صورت پذیرفته است. به گونه‌ای که می‌توان ادعا کرد در جهان امروز افزایش سطح مقرری‌گیری برای سالمندان از اصلی‌ترین و گسترده‌ترین شکل حمایت اجتماعی در جهان محسوب می‌شود [۱۴و۱۳].

در این مطالعه قصد داریم مروری گذرا به وضعیت پوشش‌های بیمه‌ای و حمایتی در سطح جهانی داشته باشیم. پرسش اصلی که در این کاوش در جستجوی آن هستیم این است که با افزایش تعداد سالمندان، پوشش مستمری بیمه‌ای و حمایتی از آنان در چه وضعیتی قرار دارد و در کدام مناطق جهان بیشترین و در کدام مناطق کمترین میزان پوشش وجود دارد؟

روش بررسی

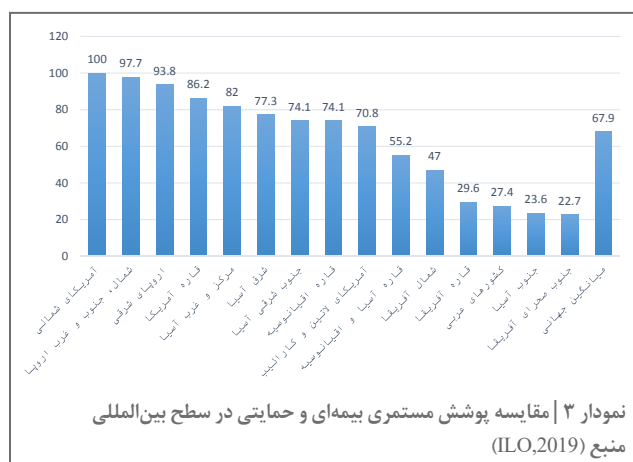
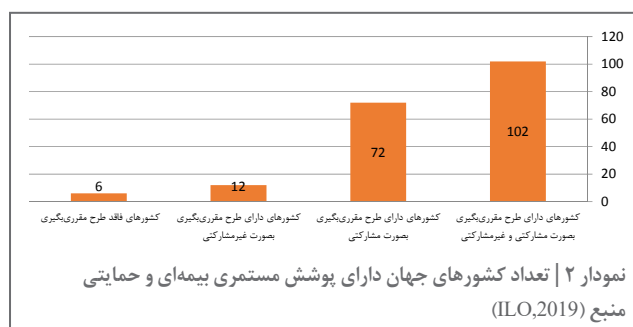
مطالعه حاضر یک مطالعه مروری است. آمار و اطلاعات مورد نیاز به شیوه کتابخانه‌ای و اسنادی و با مراجعه به گزارشات آماری سازمان بین‌المللی کار و اتحادیه جهانی تأمین اجتماعی طی سال‌های ۲۰۱۵-۲۰۱۹ اخذ و گردآوری شده است. عمده داده‌های این تابع از گزارشات منتشره توسط ILO تحت عنوان World Social Protection Report اقتباس شده است. لازم به توضیح است در ابتدا داده‌های مربوط به تغییر و تحولات سطح پوشش‌های خدمات اجتماعی (سطوح هشت‌گانه مورد توافق سازمان بین‌المللی کار) در سطح جهانی مورد بررسی قرار گرفته و در ادامه وضعیت پوشش‌های صندوق‌های بازنشستگی و نهادهای حمایتی از سالمندان در مناطق مختلف جهان مقایسه شده است.

یافته‌ها

نیاز به حمایت اجتماعی از بنیادی‌ترین حقوق انسانی شناخته شده است. به همین سبب کوشش‌های فراوانی در راستای افزایش موثر پوشش حمایت‌های اجتماعی شامل پوشش‌های بیمه‌ای یا حمایتی در سطح جهان صورت پذیرفته است. با این وصف سهم اندکی از جمعیت جهان از چنین موهبتی برخوردار بوده‌اند. بر اساس گزارش

بالای ۹۰ درصدی برای سالمندان خود داشته‌اند، طی سال ۲۰۱۵ تعداد این کشورها به ۵۳ کشور افزایش داشته است. در مقابل در مقایسه با سال ۲۰۰۰ که ۷۳ کشور دارای پوشش مقرری‌گیری زیر ۲۰ درصدی برای سالمندان بوده‌اند، در سال ۲۰۱۵ تعداد این کشورها به ۵۱ کشور کاهش داشته است. این تغییرات نشان‌دهنده یک واقعیت مهم و بنیادین است: توجه دولت‌ها به موضوع ارتقای مقرری‌گیری سالمندی به عنوان یکی از مهم‌ترین خدمات در نظام حمایت اجتماعی و نظام رفاهی طی سال‌های اخیر افزایش داشته است. از مجموع ۱۹۲ کشور عضو سازمان جهانی کار که داده‌های آن در اختیار این سازمان قرار دارد، ۱۸۶ کشور دارای یکی از انواع طرح‌های مقرری‌گیری سالمندان به اشکال مشارکتی (یا اجباری)، غیرمشارکتی (یا حمایتی) و یا ترکیبی از هر دو نوع مشارکتی و غیرمشارکتی بوده‌اند که می‌توان از آن به عنوان دستاوردی مهم در این زمینه یاد کرد (نمودار ۲).

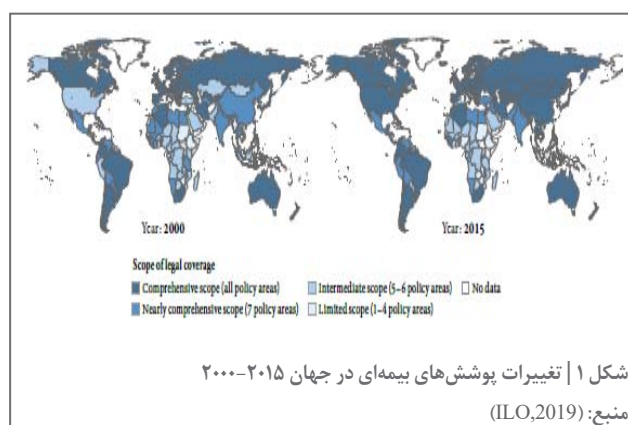
با وجود این، در پوشش مستمری بیمه‌ای و حمایتی سالمندان در مناطق مختلف جهان نیز تفاوت‌های زیادی وجود دارد. اگر در منطقه آمریکای شمالی، پوشش مقرری‌گیری سالمندان در سال ۲۰۱۹ صددرصد بوده، در مقابل در منطقه جنوب آفریقا در این سال تنها ۲۲/۷ درصد سالمندان تحت پوشش نوعی طرح مقرری‌گیری بوده‌اند.

برآورده ساختن حق انسانی برخورداری از تأمین اجتماعی قلمداد می‌شود. این توصیه‌نامه به روشنی حق بهره‌مندی از نظام جامع تأمین اجتماعی را به عنوان حق همگانی معرفی کرده و الزام آن را برای دولت‌ها یادآوری می‌کند. با این نگاه اکثر کشورها با درک چنین نقشی، برنامه‌های حمایتی خود را تقویت و بازسازی کرده‌اند. این رشد شامل تمامی سطوح حمایتی هشت‌گانه مورد توافق سازمان بین‌المللی کار می‌شود. به سبب همین تأکیدات، سطوح هشت‌گانه حمایتی شامل: بازنشستگی، از کارافتادگی، بازنندگان، حوادث ناشی از کار، بیماری و درمان، بارداری، عائله‌مندی و اولاد و بیکاری، طی سال‌های ۱۹۰۰ تا روزگار ما افزایش گرانبهایی داشته است. شکل ۱ به ما کمک می‌کند تغییرات صورت پذیرفته طی سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ را مقایسه کرده و افزایش شتابان پوشش‌ها را در کشورهای مختلف مشاهده کنیم:

بدون شک یکی از مهم‌ترین پوشش‌های حمایتی ارتقا یافته، پوشش‌های مربوط به سالمندان است. مقوله‌ای که طی ۵۰ سال گذشته در سطح جهانی، رشدی صددرصدی داشته است. پیشتر واقف شدیم که طی سال‌های اخیر پیشرفت‌های چشمگیری در خصوص افزایش سطح پوشش بیمه‌ای و حمایتی صورت پذیرفته است. با این وصف، بسیاری از سالمندان جامعه، به خصوص سالمندان نیازمند، از خدمات صندوق‌های بازنشستگی و نهادهای حمایتی بی‌بهره‌اند. نکته مهم‌تر اینکه وضعیت پوشش بیمه‌ای و حمایتی در جهان بسیار متنوع است. این پوشش در برخی از کشورها شامل بیش از ۹۰ درصد (و در کشورهای حتی صددرصد) و در برخی از آنها زیر ۵ درصد گزارش می‌شود. اما موضوعی که نمی‌توان آن را نادیده گرفت این است که در مجموع طی سال‌های اخیر روند پوشش مقرری‌گیری سالمندی در جهان روندی افزایشی در پیش گرفته است.

اگر در سال ۲۰۰۰ تنها ۳۴ کشور در جهان پوشش مقرری‌گیری

در نمودار ۳ وضعیت پوشش‌های بیمه‌ای و حمایتی سالمندان در سطح جهانی نشان داده شده است:

به طور میانگین ۶۸ درصد جمعیت سالمندان جهان تحت پوشش نوعی خدمات مقرری بگیری قرار دارند. کشورهای واقع در منطقه آمریکای شمالی، شمال، مرکز و غرب اروپا، اروپا و آسیای میانه و کشورهای شرق اروپا دارای پوشش بالای ۹۰ درصد هستند. در مقابل در مناطق آفریقا، کشورهای عربی، جنوب آسیا و آفریقا این شاخص زیر ۲۵ درصد است. به سخن دیگر در این مناطق بیش از ۷۵ درصد، یا چیزی بیش از چهار پنجم از جمعیت سالمند، از نوعی مقرری بگیری، چه به صورت بیمه‌ای و چه به صورت حمایتی، برخوردار نیستند.

بحث

اگر چه نسبت‌های پوشش موثر مقرری بگیری سالمندان ناکافی است، اما طی سال‌های اخیر پیشرفت‌های قابل توجهی در راستای بهبود این روند، به خصوص در کشورهای «در حال توسعه یا کمتر توسعه یافته» صورت گرفته است. سازمان بین‌المللی کار، فعالیت‌های برخی از این کشورها را در افزایش پوشش مقرری بگیری سالمندان نادیده نگرفته و در گزارشات جهانی خود، عملکرد آنها را به عنوان اقدامات کشورهای موفق بیان کرده است. از این رو شایسته است به منظور تنویر ذهن خوانندگان گرامی، در اینجا به اختصار به برخی از مهم‌ترین آنها اشاره شود: بسیاری از کشورها بین سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۰ افزایش معنا داری در پوشش صندوق‌های بازنشستگی و نهادهای حمایتی از سالمندان را تجربه کرده‌اند. به طور نمونه کشور بولیوی بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۹ سهم سالمندان دریافت‌کننده مستمری را از ۸۰/۷ درصد به ۹۰/۵ درصد افزایش داده است. نمونه دیگری که ذکر آن در اینجا شایسته است، کشور آفریقایی لسوتو است. در این کشور، طرح مستمری سالمندی مبتنی بر آزمون مستمری، در سال ۲۰۰۴ اجرا شد و در حال حاضر به تمام سالمندان بالای ۷۰ سال پرداخت می‌شود؛ مزایایی که در سال ۲۰۰۰ تنها به ۸/۴ درصد سالمندان اعطا می‌شد. برنامه کمک هزینه همگانی سالمندان تیمور شرقی در سال ۲۰۰۸ به طور جدی اجرا شد و بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۱ با شیب تندی نرخ پوشش را از ۰/۵ درصد به صد درصد سالمندان بالای ۶۰ سال افزایش داد. کشور تایلند با گسترش کمک هزینه سالمندی به کسانی که هیچ مستمری‌ای در سال ۲۰۰۹ دریافت نمی‌کردند، نسبت پوشش را از ۵ درصد در سال ۲۰۰۰ به ۸۱/۷ درصد افراد ۶۰ سال به

بالا در سال ۲۰۱۱ افزایش داده است. کشور آسیایی نپال در سال ۲۰۰۸ با کاهش حداکثر سن مربوط به کمک هزینه سالمندی، نسبت پوشش سالمندان بالای ۵۸ سال را بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۰ از ۳۳ درصد به ۶۲/۵ درصد افزایش داده است. کشور آفریقایی تونس در سال ۲۰۰۲ سطح پوشش مستمری‌ها را به خویش‌فرمایان، کارگران خانگی، کشاورزان، ماهیگیران و سایر گروه‌های کم‌درآمد افزایش داد و بدین طریق سهم مزایاگیران مستمری در سن ۶۰ سال و بیشتر، از ۳۳/۹ درصد در سال ۲۰۰۰ به ۶۸/۸ درصد در سال ۲۰۰۶ افزایش یافت [۱۳]. برنامه‌ریزی در خصوص ارتقای سطح پوشش بیمه‌ای و حمایتی از سالمندان که در این کشورها به اجرا درآمد، نمونه قابل بیانی از عزم دولت‌ها در زمینه بهبود این شاخص رفاهی مهم در مقیاس جهانی است، به نحوی که طی دوره‌ای نسبتاً کوتاه سطح پوشش‌های خود را به شکل قابل توجهی افزایش داده‌اند.

نکته مهم دیگر اینکه هدف اساسی نظام‌های بیمه‌ای و حمایتی برای سالمندان، بهره‌مندی و تأمین درآمدی مناسب در دوران سالمندی است. افزایش جمعیت سالمند موضوعی است که اکثر کشورها با آن مواجه هستند. افزایش طول عمر و کاهش نرخ باروری و مرگ و میر از دلایل اصلی این رویداد است. جمعیت سالمند، هزینه‌های عمومی را افزایش داده و بار مالی سنگینی بر صندوق‌های بازنشستگی و نهادهای حمایتی تحمیل می‌کند. این در حالی است که هم‌اکنون وضعیت نظام‌های بازنشستگی و حمایتی آن قدر وسیع نیست که بتواند همه سالمندان را از نقطه نظر امنیت درآمدی و رفاهی مورد حمایت قرار دهد. از این رو سیاست‌های اتخاذی از سوی دولت‌ها نقش مهمی در ارتقای وضع این‌گونه پوشش از سالمندان دارد. داده‌های آماری در سراسر جهان نشان‌دهنده رشد چشمگیر وضعیت پوشش مستمری بیمه‌ای و حمایتی برای سالمندان است. وضعیتی که تنها طی چند سال از سطح پایین پوشش به سطح بالا ارتقا یافته است. آنچه در این میان قابل توجه است، ارتقای سطح پوشش بیمه‌ای و حمایتی از سالمندان در کشورهای جهان طی دوره‌ای نسبتاً کوتاه است. به سخن دیگر ارتقای این شاخص در جهان (در بسیاری کشورها) شیب افزایشی داشته و سالمندان آن کشورها از خدمات صندوق‌های بازنشستگی و نهادهای حمایتی بهره‌مند شده‌اند. با این وصف پوشش‌های بیمه‌ای و حمایتی از سالمندان در همه جهان به یک شکل نبوده و از این حیث تفاوت‌های بسیاری وجود دارد.

- Revision, Highlights. (ST/ESA/SER. A/352). 2017.
2. Mahmoodi M. Population aging: a socio-demographic phenomenon. *Motaleat-e Rahbordi-ye Zanan*. 2016;19(73):178-83. [Persian]
 3. Bazr afcan, Farhad and Oters. A Glossary of Welfare and Social Policy. Tehran. Mazear, 2019, Pp:253. [Persian]
 4. Mohammadi S, Yazdani Charati J, Mousavinasab N. Factors Affecting Iran's Population Aging, 2016. *Journal of Mazandaran University of Medical Sciences*. 2017;27(155):71-8. [Persian]
 5. Jackson R, Howe N. The graying of the great powers: demography and geopolitics in the 21st century. *CSIS*; 2008.
 6. Cassim B, Aboderin I. Population ageing. *Oxford Textbook of Geriatric Medicine*. 2017;64(91.2):35.
 7. Ball R. The nine guiding principles of social security. *Social Insurance and Social Justice: Social Security, Medicare, and the Campaign Against Entitlements*. 2009 Mar 23:9-14.
 8. Zare H, Masoudi Asl I, Akhavan Behbahani A. Social Health Insurance in the World and Iran (Proposed Model). *The Office of Social Studies, Majlis Research Center, Tehran*, 2010. [Persian]
 9. International Social Security Association. *ISSA.(2019)TEN GLOBAL CHALLENGES FOR SOCIAL SECURITY*. Geneva.pp23
 10. Barr N. *Economics of the welfare state*. Oxford University Press, USA; 2020 Feb 5.
 11. Moridi S. *Social Insurance Dictionary*. Social Security Research Institute. 1999, Pp:132. [Persian]
 12. Kiani R. The coverage status of pension funds and elderly supportive institutions in Iran. *Iran J Health Insur*. 2021;4(2):142-51. [Persian]
 13. International Labour Organization. *World Social Protection Report 2017-19: Universal social protection to achieve the Sustainable Development Goals*. International Labour Office, Geneva, 2015.
 14. International Labour Organization. *World Social Protection Report 2017-19: Universal social protection to achieve the Sustainable Development Goals*. International Labour Office, Geneva, 2019.
 15. International Labour Organization. *World Social Protection Report 2014-15: Universal social protection to achieve the Sustainable Development Goals*. International Labour Office, Geneva, 2019.

نتیجه‌گیری

به طور کلی از مجموع مباحث ذکر شده می‌توان این‌گونه نتیجه‌گیری کرد که حمایت اجتماعی از سالمندان، ضرورت جامعه امروز ما به حساب می‌آید. بسط دامنه این الزام، ضمن آنکه منجر به ارتقای مولفه‌های اقتصادی می‌شود، سطح رفاه اجتماعی در جامعه را نیز افزایش می‌دهد. همچنین ارائه خدمات حمایتی از نوع اجتماعی و اقتصادی برای سالمندان، هم برای رفاه آنان و خانواده‌هایشان و هم به شکل کلی، برای تمامی جامعه مهم و ضروری است. این حمایت‌ها می‌تواند منجر به ارتقای سرمایه انسانی، تزاید بهره‌وری، ثبات سیاسی، انسجام اجتماعی و کاهش محرومیت و فقر شود. کشورهایی که به این درک رسیده‌اند به سرعت وضعیت پوشش مستمری بیمه‌ای و حمایتی سالمندان را ارتقا داده‌اند. در این مطالعه با معرفی برخی از این کشورها، نشان داده شد چگونه طی دوره‌ای چند ساله، میزان این پوشش دو یا چند برابر شده است.

تشکر و قدردانی

این مقاله مستخرج از طرح پژوهشی موظفی مولف تحت عنوان وضعیت پوشش مستمری بیمه‌ای و حمایتی سالمندان در ایران است به شماره ۱۱/۹۱۵۲۰/۱۳ مورخ ۱۳۹۹/۵/۱۳ که در موسسه تحقیقات جمعیت کشور و با حمایت مالی آن انجام شده است. نویسنده مقاله بر خود لازم می‌داند از کلیه افرادی که در تهیه و تدوین این پژوهش همکاری داشته‌اند، قدردانی کند.

References

1. United Nations. Department of Economic and Social Affairs, Population Division. *World Urbanization Prospects*. The 2017